

DISKRIMINACIJA U SOCIJALNOM PRAVU (MIROVINE I SOCIJALNA SKRB)

Izv. prof. dr. sc. Ivana Grgurev

UVOD

- **Praksa USRH** (spolna diskriminacija glede uvjeta za umirovljenje –U-I-1152/2000, 2007.; dobna diskriminacija pri utvrđivanju uvjeta za osobnu invalidninu – U-I-4170/2004, 2010.)
- **Pravo EU: Direktiva 79/7** o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti; Direktiva 86/378/EEZ (profesionalni sustavi socijalne sigurnosti; izmjene 96/97/EZ, **sada čl. 5.-13. Direktive 2006/54**)
- Razlika između javnih i profesionalnih mirovina

DIREKTIVA 79/7 - PODRUČJA PRIMJENE

- **Materijalni doseg:** javni sustavi zaštite od bolesti, invalidnosti, starosti, ozljede na radu i profesionalnih bolesti, nezaposlenosti te socijalna skrb koja zamjenjuje gore navedene sustave
- **Personalni doseg** - osiguranici i korisnici: samozaposleni, radnici, umirovljenici = ekonomski aktivne osobe koje moraju prekinuti rad zbog nastupa rizika zbog čega se aktiviraju socijalna prava
- *Drake* (150/85), 1986

PRAKSA SUDA EU – UTVRĐENA DISKRIMINACIJA

- *Richards* (C-423/04), 2006 – promjena spola M→Ž, zahtjev za mirovinom, žene pod povoljnijim uvjetima u starosnu mirovinu
- *Ruzius Wilbrink* (C-102/88), 1989 – niža naknada za invaliditet radnicima koji rade u nepunom radnom vremenu (u pravilu žene)

PRAKSA SUDA EU – OBJEKTIVNA OPRAVDANJA

- Objektivna opravdanja neizravne diskriminacije u području socijalnog prava: *Nolte* (C-317/93, 1995), *Megner and Scheffel* (C-444/93, 1995) – **socijalna politika je stvar država članica (blaži test u usporedbi s testom koji Sud EU primjenjuje pri opravdavanju neizravne d. u području rada i zapošljavanja)**

IZNIMKE I DEROGACIJE PREDVIĐENE DIREKTIVOM 79/7

- Trajne iznimke (obiteljska mirovina, roditeljske i roditeljske potpore, profesionalne mirovine)
- Privremene derogacije: određivanje dobi za starosnu mirovinu i posljedice takvog uređenja na druga prava
- **Graham** (C-92/94), 1995 (uvjeti za invalidsku m. različiti za M/Ž; invalidska neoporeziva; dodatak onima kojima nedostaje više od 5 god.- NIJE DISKRIMINACIJA)
- **Buchner** (C-104/98), 2000 (austrijski predmet, uvjeti za prijevremenu starosnu mirovinu zbog invalidnosti 57 (M), 55 (Ž); opravdanje troškovima budžeta nedostatno; nije derogacija vezana uz dob za starosnu m. već uz invalidnost - DISKRIMINACIJA)
- **Van Cant** (C-154/92), 1993 (izračun starosne mirovine na temelju najpovoljnijih 40 (Ž) odnosno 45 (M) godina rada; izmjena belgijskog propisa: ista dob za umirovljenje, ali ostao različit način izračuna mirovina -DISKRIMINACIJA)

PODIZANJE ILI SNIŽAVANJE PRAVA U SLUČAJU UTVRĐENJA DISKRIMINACIJE KOD MIROVINE?

- Sud EU ne traži podizanje razine prava na razinu bolje tretiranog spola, to je u ovlasti država članica i njihovih nacionalnih socijalnih politika → ravnopravnost na štetu žena, a muškarci nisu time ništa dobili? = ravnopravno su u lošijem položaju

PROFESIONALNE MIROVINE

- Ulaze u pojam plaće iz čl. 157. UFEU (nisu dio javnog mirovinskog sustava, izravno ili neizravno ih isplaćuje poslodavac zbog radnog odnosa):
Bilka-Kaufhaus (170/84, 1986), *Barber* (C-262/88, 1990)
- Isključenje retroaktivnog učinka zbog financijskih posljedica – vremensko ograničenje vezano uz vrijeme donošenja presude u predmetu *Barber* (17.5.1990.)

NOVIJA PRAKSA SUDA EU

- C-167/12, C.D. v S.T. i C-363/12, Z v A
Government department → vezana uz surogat majčinstvo
- Traženja prava na rodiljni / posvojiteljski dopust u kontekstu antidiskriminacijskog radnog, a ne socijalnog prava jer su rodiljne i roditeljske potpore izuzete iz dosega primjene Direktive 79/7
- C-527/13, Cachaldora Fernandez
- C-98/15, Recio v. SPEE